

Sorgarleikur sum endar væl

Láturin rungar. Mong skemtilig glósan kemur av pallinum. Hýrurin er góður í salinum.

Men tað er ein syrgilig søga, sum hesar dagararnar verður søgd í Sjonleikarhúsinum í Havn. Og ein sonn søga, tíverri.

Tvey ung fara hvørt frá øðrum. Tey hava verið gift í 6 ár. Tey hava bygt. Skuldin er stór. Bæði noyðast at arbeiða. Koma troytt heim um kveldarnar. Hon sovnar sjálf, tá hon skal leggja dótturina. Hann fer í ølklubban. (Leikurin er skrivaður, aðrenn sjónvarpið kom). Tey orka ikki, tíma ikki at gera nakað heima. At gera dagurda kemst ikki yvir. Hann verður beiskur. Øsir seg upp um onki. Á rættan strindbergskan máta roynir hann at særa hana. Hon roynir at stýra millum sjógv-arnar. Roynir at berjast móti teimum ósjónligu kreftum, sum spakuliga, men ótroystandi oyðileggja hjúnarband teirra, vinarlag teirra. Kvinnan er sterkari kynið.

Men náttina, tey koma heim úr einum balli, endar psykisk harðskapurin í fysiskum. Og hetta er dropin, sum ikki er pláss fyri í bikarinum. Tey vilja skiljast.

Og her byrjar leikurin hjá Steinbjørn B. Jacobsen »Tey bæði í húsunum«. Tey eru hjá sakføraranum, sum skal byta ognirnar. Hann vil vita, hví hjúnarbandið vardi so stutt. Og hiðani er so leikurin bygður upp av nøkrum »flashbacks« úr teimum 6 árunum.

Kenslurnar

Tað eru ikki nógv hjún, sum

verða skild í Føroyum. 25 í 1980, vísa hagtølini.

Men vit hava ongi hagtøl yvir hjákonur og hjámenn. Yvir fólk, sum ikki tora at skiljast. Yvir knústar lagnur og kensluligar ósigrar, tí fólk ikki tora at skiljast. Tibetur fyrri tey, sum siggja nakað virði í hjúnarbandinum. Tí tað hevdu ikki verið vøkur tøl.

Vit menniskju eru ófullkomnar verur. Og tað var eitt mistak í menning okkara, tá vit fingur kenslur. Tær eru bert til fortæð. Eg veit, at Steinbjørn ikki heldur tað sama. Sjálvandi hava tey bæði í húsunum, Eva og Axal, kenslur. Men beinleiðis fæa vit ikki nógv at vita um, hvarjar kenslur bylgjast í bróstum teirra. Tað er ikki rúm fyri monologum av tí langa slagnum.

Tað hendir nakað alla tíðina.

Góður leikur

Hetta er ein góður leikur. Og hann er betri, enn hann tykist vera í fyrsta umfari. Nógv betri. Hann situr eftir í tær. Tú gloymir ikki fyrsta dagin hesa sorgarsøgu um Evu og Axal. Leikurin er allan vegin ígjøgnum endin undantikin pessimistiskur (les: realistiskur). Har er snøgt sagt ongin gløtti at hómá. Tað gongur tann eina vegin, uttan steðg. Meistaraliga eydnast tað leikstjóranum at halda leikinum á hesum sporinum. Hóast nógvir skemtiligir og vælsitandi replikkir eru og eitt sindur av vakurleika (hóast alt), so verður tann dramatiski undirtónin ongantíð køvður. Tú situr har í myrkrinum og

ivast ikki eitt andarhald: hetta er so sanniliga ikki nakað skemt. Hetta er ramasta álvara.

Jú, tað eru fólk, sum duga at leikstýra. Eg ivist ikki í, at Laura Joensen eigur ein ikki so litlan part av heiðrinum fyrri, at »Tey bæði í húsunum« er tað besta, Havnar Sjonleikarfelag hevur gjørt í langartíðir.

Einaferð skrivaði eg í einum ummæli, at ein politiskur sjónleikur er onki verdur, er endin ikki optimistiskur. Um hann endar í vónloysi.

Eg haldi, »Tey bæði í húsunum« endar væl. Eva og Axal tora og orka at taka stigið. At sleppa sær úr stæðuhylinum. Royna um-

aftur, aðrastaðni. Kenslurnar koma at gera teimum fortæð, serliga honum. Men helst klára tey seg. Í hvussu so er hon.

Hver ræður?

Steinbjørn roynir ikki at dylja, hver orsøkin er til, at hjúnarbandið slitnar. Tað er fíggjarliga byrðan, sum húsir er. Tað er skeivur íbúðarpolitikkur, m.a. væl lýst við royndunum hjá Ebbu, vinkonu Evu, at finna sær íbúð. Tað er individualisman: at seta fót undir egðið borð. Skyldina hava bankarnir, og fólkaflokkurin og sambandsflokkurin! Hetta er ov biliga sloppið. Neyvan hevði tað verið stórt óðrvisi, um t.d. javnaðarflokkurin og tjóðveldisflokkurin einsamallir ráddu. Tí, tá samanum kemur, eru tað ikki politikararnir, sum ráða. Tað er kapitalurin. Hetta kemur eisini fram í leikinum. Bankarnir fæa sitt. Ella ein part av sínum. Teir áttu at fingið meira.

Eitt og annað

Og so eitt og annað um framfærsluna av hesum viðkomandi leiki.

At Sonne fór at spæla væl, væntaði eg altíð. Og bleiv ikki vónsvikin.

»Hver er Birita Nielsen«, spurdi eg, tá eg fyrstu ferð hoyrði, hver var við í hesum leikinum.

Eva (Birita Nielsen) og diddan (ein kloddadukka). Eitt stutt prát millum móður og dóttur, aðrenn tær sovna, visir væl, hvussu tað versnandi sambandið millum hjúnini eisini rakar barnið

»Hon spældi við í Lívið er mitt«, fekk eg at vita. Tað hevði eg gloymt. Men eg fari ongantíð at gloyma, at hon spældi við í »Teimum báðum í húsunum«.

Ræddin er ov veik, so hendingaferð var tað ikki meira enn so, hon rakk út á 6. ráð. Men annars var hon veldig. Birita. Sum danskurin sigur »en fejende flot præstation«. Og tað sama kann sigast um Sonna. Samanspælið millum tey bæði var ein frøi fyri eygu og oyru. Flott, flott!!

Ja, og Jógván Salomon betri enn nakrantíð. Frálkur sum sakførari, frásøgumaður og maður, sum vil skiljast. Serliga góður, tá hann bæði er sakførari og klientur. Við undantaki av, at hann hyggur á búkin á tí ímyndaðu viðleikaranum í staðin fyri í eyguni á honum.

Í teimum smærru leiklutunum eru Johan Seyer Hansen og Jórur Simonsen sum foreldur Evu og Mourentza Dam sum vinkonan. Eisini góð. Mourentza kanska nakað stív.

Pallmyndin er fin. Herligt við teimum spartlaðu veggjunum. Teir siga meira enn túsund orð. Pallmyndin er so snildisliga gjørd, at leikurin kann ganga út enda í annan uttan steðg. Og tað er ein stórur fyrimunur. Stóri, enn tey flestu geva sær far um. Ljósini koma og fara, tá tey eiga. Men tað hevði riggað betri við fleiri og sterkari ljósum, tá Eva og

Axal eina náttina bæði samstundis fáa marruna. Henda senan hevði væl tolað at blivið ógvísilari.

Hjartasuff

Og so eitt hjartasuff til endans. Tað er aftur hesaferð um tónleikin. Nú hevur 14 ára gamli Kári gjørt nøkur, held eg meg hoyra við neyð og deyd, heilt góð lög. Og seks aðrir, honum eldri, lagt til rættis og spælt inn á band.

Men gakk! Vit neyðardyr í salinum skulu onki hoyra. Eg veit hvi: tónleikurin má ikki káva sangin. Men kanska hevði tað ikki gjørt nakað. Tí sangurin, ongin undantikin, er so avgjørt tað veikasta í allari framfærsluni.

Var eg Laura, so lat eg leikararnar, ella onkran annan, syngja inn á bandið við tónleikinum. Og so spældi eg alt við einari styrki, sum semir seg slikt tónleiki. Men hetta skal ikki skilja okkum.

Ulpuhettuna av fyrri Havnar Sjonleikarfelag. Tíllukku við »Teimum báðum í húsunum«. Hetta er nakað av tí. Avgjørt!

Høgni Djurhuus

Bókubúðin

»FLORA«

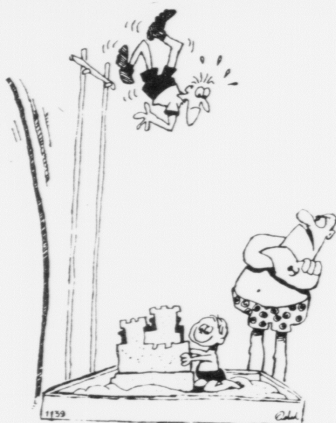
Hoydalsvegur 8

Tórshavn

Telefon 16044

Sendir um alt landið: dekoratiónir - bukettir - plantir og nú eisini kransar.

hornið

Óli í Áarstovu

